Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Missionsförbundet

ILLUSTRERAD TIDNING

för Svenska Missionsförbundets yttre mission

Utkommer den 1 och 15 i varje månad

15 Febr. 1913 | Redaktion: *WILH. SJÖHOLM :: J. E. LUNDAHL* | N:r 4. Årg. 31

Den frikyrkliga teologiska fakultetens bibliotek i Lausanne.

Av *Professor F. Schulthess.*

Detta bibliotek, som är ett av de rikaste, vad beträffar protestantiska arbeten på franska språket, har haft en mycket oansenlig början. År 1843, då frikyrkan i kantonen Vaud i Schweiz grundades, tänkte man icke på att skänka de blivande pastorerna ett bibliotek. Det var först år 1847, som frikyrkans teologiska skola, då nyligen grundlagd, erhöll av änkan efter den store kristne tänkaren och oförskräckte sakföraren för kyrkans oberoende, Alexander Vinet, en del böcker, 85 till antalet, som tillhört hennes man. En professor skänkte också ett tjugutal, och sålunda startades *studentbiblioteket*, som det först kallades, med ett hundratal volymer. Eleverna voro icke ägare därav utan blott förvaltare. Det tillkom dem att välja de arbeten, som skulle inköpas, och att tjänstgöra inom biblioteket i dess av församlingen lånade lokal. År 1852 inspekterades biblioteket, varvid det blev konstaterat, att ännu många oumbärliga arbeten saknades. För att påvisa bristerna upprättades en skriven katalog.

År 1855 satte sig en professor i spetsen för biblioteket och bestämde om nya inköp samt lämnade råd och upplysningar till bibliotekarien, vilken valdes bland eleverna. Så växte biblioteket så småningom och blev *fakultetsbibliotek*. En bibliotekarie blev utnämnd, som skulle ägna hela sin tid åt institutionen och även vara medlem i en bibliotekskommission, som stod under fakultetskommissionens kontroll. Eleverna fortsatte att taga del i arbetet, och deras bistånd har varit mycket värdefullt. På deras begäran beviljade synoden ett årligt anslag, och församlingarna gjorde detsamma. Brittiska och Utländska Bibelsällskapet skänkte även ett antal böcker på olika språk. Då biblioteket sedan blev inrymt i en passande lokal, tillväxte det hastigt, tack vare en del församlingsmedlemmars frikostighet, vilka gåvo böcker — dels gamla och dels nya — samt penningar. År 1864 omfattade det 3,000, 1862 9,000 och 1874 16,000 band.

Man uppförde snart en särskild

byggnad för biblioteket (vilket år 1890 räknade 24,000 volymer). Alla dupletterna förflyttades annorstädes, och man inrymde till och med hallen (såsom fallet är med Nobelbiblioteket i Stockholm). År 1900 funnos mer än 30,000 band och år 1910 över 42,000.

Detta bibliotek blir allt värdefullare för frikyrkan, och man bidrager från alla håll till dess tillväxt. En åldrig medlem ditförde sin gamla bibel och sin sångbok, en professor testamenterade alla sina böcker, 5,130 volymer, en författare gav den summa, som fordrades för att köpa vissa mycket sällsynta arbeten. En fröken testamenterade särdeles dyrbara manuskript, och hennes exempel följdes av många Guds rikes vänner. Handskrifter efter framstående församlingsmedlemmar eller efter framstående personligheter, såsom t. ex. reformatorer, hava sedermera ökat samlingarna; ävenså ha gravyrer m. m. tillkommit. År 1901 dog en lärd, som hade samlat för den franska protestantismens historia utomordentligt viktiga arbeten. Några vänner förenade sig och köpte dem alla, 1,700 band, en enastående samling och en av de mest betydande för reformationshistorien. Man gjorde på samma sätt år 1905 och skaffade därmed en samling av 1,000 mycket värdefulla volymer, som en kyrkohistoriker efterlämnat. Vi må icke heller underlåta att omtala, att den ädle professor A. Bernus, med vilken den, som skriver detta, var förenad genom vänskapens band, under sin livstid gav hundratals böcker till biblioteket.

Biblioteket förskaffade sig också stor inkomst genom att sälja sina dupletter. Såsom exempel må anföras, att det 1871 på detta sätt gjorde en vinst på ej mindre än 850 kronor. Under den förträfflige Bernus' förvaltning gjorde man också utbyten eller försäljningar, som lände till förmån för stiftelsen. För övrigt var det nödvändigt att ha en reservfond för att fylla de mer och mer kännbara bristerna. Det är ock i själva verket så, att frikostiga vänners gåvor icke alltid befinnas vara de senast utkomna arbetena, vilka det dock naturligtvis är av vikt att äga, om man vill följa samtidens rörelser.

Det faller av sig självt, att biblioteket innehåller arbeten av alla färger. I början avlägsnade man därifrån »Jesu liv» av Strauss, men nu är det öppet för alla meningsyttringar. För att med framgång kunna bekämpa en motståndare är det naturligtvis nödvändigt att känna honom, och det är därför biblioteket sätter till lärares och elevers förfogande de verktyg, varav de äro i behov, utan att utöva någon censur över de böcker, som de begära. Därigenom söker man endast tjäna den goda saken och verka för en allt djupare hängivenhet åt evangelium och bekämpande av rationalismen.

Utnämningen av en ordinarie bibliotekarie omintetgjorde icke nödvändigheten av medhjälpare. År 1891 erhöll direktionen en värdefull förstärkning i den nyss nämnde professorn i kyrkohistoria, Aug. Bernus, vilken redan under sin studietid vid fakulteten ställt sin tjänst till bibliotekets förfogande. Han gjorde allt för att bibliotekets framtid måtte bliva alltmera nyttig och framgångsrik och lät icke något tillfälle gå sig ur händerna för att åt detsamma förskaffa värdefulla arbeten eller komplettera viktigare sam-

lingar. Han blev själen i arbetet under en tid, rik på betydande tillökningar. Hans exempel manade till efterföljd, och en förening bildades för att understödja biblioteket. Därför blev ock tillökningen så ansenlig, att en andre bibliotekarie blev nödvändig år 1903.

Denne sistnämnde, en van bibliotekarie, arbetade isynnerhet på klassificeringen och katalogiseringen av de arbeten, som biblioteket ägde. Man hade ända till dess nöjt sig med upplysningar av bibliotekarien och med en skriven katalog, naturligtvis mycket ofullständig, emedan varje dag medförde förändringar. Den första tryckta katalogen utkom 22 år efter grundläggandet av biblioteket och kostade 780 kronor för 500 exemplar. Den såldes för 1: 50 pr st. till förmån för institutionen. Vem som helst, som betalade denna summa, hade rättighet att låna böcker. Ett år efter dess utgivande var denna katalog redan så ofullständig, att man måste tänka på att utgiva en ny, tidsenlig upplaga; men man måste vänta ända till 1898 för att åtminstone delvis kunna förverkliga planen. Man utgav då en ämneskatalog och uppsköt till längre fram utgivandet av en katalog, som var uppsatt efter författarnes namn och pseudonymer. Av sparsamhetsskäl inskränkte man sig till att endast en gång i katalogen upptaga sådana böcker, som, på grund av att de innehöllo flera ämnen, borde hava upptagits vid vart och ett av dessa. Det oaktat var denna katalog till nytta, icke endast för de läsande i Lausanne och Schweiz utan även för utlänningar. Ty man skrev från Europa och Amerika för att låna böcker, och mer än en författare är tacksam över den fördel han haft av de skatter, som hopats inom biblioteket under mer än 60 år, och för att dessa skatter äro inom räckhåll för alla, vilka deras religiösa, filosofiska, politiska eller ekonomiska åsikter än må vara.

* * *

Avsikten med *Svenska Missionsförbundets bibliotek* är, att det skall bliva till samma nytta som det i Lausanne. Dess mål är att fylla de läsandes behov utan avseende på bekännelse och samfund och att förse dem med för deras arbeten erforderligt material. Vi hoppas, att de kristna i första rummet måtte till sitt rätta värde uppskatta den tanke på samarbete, som eldar bibliotekets grundare och som Svenska Missionsförbundet önskar förverkliga.

Biblioteket blir tillgängligt ej endast för medlemmar av olika religiösa samfund utan för var och en, som önskar god och sund lektyr.

Enligt vår tanke bör biblioteket icke vara främmande för något område av mänsklig verksamhet, men det måste i första hand tillgodose den verksamhet, som ligger oss närmast, och sålunda vara ett *kristligt* bibliotek och isynnerhet ett *missionsbibliotek*.

På detta böra vi först och främst samla våra ansträngningar utan att likväl försumma andra områden. Biblioteket vädjar härmed till den allmänna beredvilligheten i hopp att erhålla:

1) böcker, band, broschyrer, gravyrer, musikalier, trycksaker av nyare eller äldre datum, vilket innehåll de än må hava. Dock förbehåller sig biblioteket

rättighet att icke låna ut (utom vid vissa undantagsfall) sådana böcker, som kunna anses strida mot god ton eller mot evangelium. Till och med defekta böcker, enstaka nummer av tidningar eller tidskrifter, program o. s. v. kunna komma oss till nytta, om ej genast så åtminstone framdeles.

Så till exempel ha vi i nykterhetsavdelningen en intressant underavdelning med prisuppgifter från vinfirmor, särdeles nyttiga i flera avseenden för nykterhetstalare.

Vi hava icke ännu medel att köpa första bibelöversättningen av Olaus Petri och Laurentius Andreæ, men vi hava ett ansenligt fragment därav, vilket en av våra vänner har givit oss och som skall kompletteras i framtiden.

Om vi få flera exemplar än biblioteket behöver av goda böcker, så bliva dessa exemplar alltid väl använda, i det att vi därmed kunna rikta biblioteken på missionsstationerna i Asien och Afrika, använda dem i sjömansmissionen o. s. v.

Vi önska och hoppas, att alla de i vårt land, som förstå vikten av en dylik institution, må var och en på sin ort skänka oss sitt bistånd genom att samla och skicka oss vad de kunna av det, som kan tjäna vårt mål.

Vi framställa på samma gång en ödmjuk anhållan till våra vänner, att de också måtte förskaffa oss *medel* att inköpa så mycket som möjligt av den nutida litteratur, som ännu fattas oss.

Styrelsens sammanträde. Styrelsen, som den 5 och 6 dennes hade sammanträde i Stockholm, kommer att ånyo sammanträda den 8 och 9 april.

* * *

Årsmötet och konferensen. Svenska Missonsförbundet kommer att enligt styrelsens beslut hålla sin *konferens* den 5 och 6 juni och sitt *årsmöte* den 7 och 8. Dagarna före konferensen komma som vanligt styrelsen och distriktsföreståndarne att hålla sina sammanträden.

* * *

Missionskurser. Missionskurser av liknande art, som förut hållits i skilda delar av landet, komma att anordnas under instundande mars månad. Det blir dock endast en grupp av missionärer, som denna gång kommer att deltaga. Och kurserna komma att hållas uteslutande i Södra Sverige på en del platser, därifrån man begärt att få sådana.

Vi hoppas, att även dessa kurser skola bliva till upplivande av intresset för den yttre missionen.

* * *

Missionsetnografisk utställning. Missionär J. Hammar från Kongo kommer att under mars månad anordna en mindre *missionsetnografisk utställning* i Göteborg, Jönköping och Örebro. På denna utställning förekomma ungefär liknande föremål som på den stora missionsutställningen 1907, vid vilken missionär Hammar medverkade. Han kommer nu att i sammanhang med utställningen hålla korta

föreläsningar, illustrerade med skioptikonbilder.

Ändamålet med utställningen är att giva de besökande en så fullständig kännedom som möjligt om det folk, bland vilket vår mission i Kongo verkar.

* * *

Hemkommande missionärer. | Från Kina meddelas, att missionär *Elof Franzén* på grund av sjukdom måst lämna missionsfältet för att återvända till hemlandet. Han skulle avresa från Shanghai den 15 februari med ångaren Bremen.

Likaledes kommer syster *Lovisa Engvall* i Kaschgar att på grund av hälsoskäl återvända till Sverige, så fort väderleken tillåter en resa över bergen.

* * *

Missionsförbundets centralbibliotek. | I detta n:r ha vi, såsom synes, en uppsats om de *frikyrkligas teologiska bibliotek i Lausanne* i Schweiz. Uppsatsen är skriven av prof. F. Schulthess, den man som genom sin stora donation till Svenska Missionsförbundet satt oss i tillfälle att börja med ett dylikt bibliotek. Vi vilja fästa våra intresserade vänners särskilda uppmärksamhet på uppsatsens innehåll, enär den visar, huru det kan gå, där intresse för en sak finnes.

Vi vänta att även här i Sverige finna ett liknande intresse för den sak, som vi nu satt i gång.

* * *

Besök från Amerika. | Enligt meddelande, som ingått till vår expedition från vårt systerförbund i Amerika, kommer Svenska Missionsförbundets i Amerika föreståndare, pastor *E. G. Hjärpe*, att i sommar besöka Sverige för att bland annat frambära våra amerikanska fränders hälsning vid vårt årsmöte.

Jämte honom komma åtskilliga andra svensk-amerikanska pastorer på besök i hemlandet.

Vi hälsa dem härmed hjärtligt välkomna.

* * *

Personligt meddelande. | Missionär och fru *Wennborg* i Kina ha meddelat oss, att Herren den 13 januari skänkt dem en välskapad dotter. Såväl moder som barn befunno sig vid brevets avsändande väl.

* * *

Missionsresa i Härjedalen. | Kongomissionären *P. O. Wirén* kommer inom den närmaste tiden att göra en predikoresa i Härjedalen, då han på ett 20-tal platser kommer att hålla föredrag om missionen i Kongo. Föredragen belysas med skioptikonbilder. Wirén skriver själv i god tid till varje plats och underrättar om sin ankomst.

Från styrelsens sammanträde.

Den 5 och 6 dennes hade Missionsförbundets styrelse sitt nyårssammanträde i Stockholm. Det brukar nämligen hållas i medio av januari. Men på grund av ordförandens utrikes resa vid den tiden blev sammanträdet framskjutet några dagar.

Som vanligt förekom till behandling en stor mängd ärenden. De flesta rörde den inre missionens angelägenheter, och över dem lämnas i tidningen Pietisten en kort redogörelse. Här vilja vi nämna några av besluten, som stå i samband med arbetet på den yttre missionens fält.

Styrelsen godkände alla de från *Ost-Turkestan*-konferensen gjorda förslagen till verksamhetens ordnande för detta år och beslöt att inför generalkonferensen förorda de begärda anslagen.

Dessa anslag äro för detta år något mindre än förut.

För samma mission skulle, då nya missionärer utsändas, antagas en fullt utbildad *sjuksköterska* och en *ackuschörska*.

Hemresa beviljade för missionärerna Lovisa Engvall, Elin Svensson och Stina Mårtensson. Den förstnämnda skulle återvända till hemlandet redan nu på våren.

Styrelsen antog med tacksamhet ett genom professor Lundell i Uppsala gjort anbud om bestridande av kostnaderna för tryckningen av missionär G. Raquettes *ordbok på kaschgarturkiska*.

För missionen i *Kina* hade förnyad begäran om ökning av anslagen inkommit, men styrelsen ansåg sig för närvarande böra uppskjuta dessa förslag med hänsyn till den ekonomiska ställningen.

Vid behandling av de resolutioner, som avfattades på *Allmänna Svenska Missionskonferensen* i september, beslöt styrelsen att till alla delar godkänna dessa. Svenska Missionsförbundet vill således för sin del vara representerad i konferensens arbetskomité. Till ledamot i nämnda komité utsågs sekreterare Wilh. Sjöholm och till hans suppleant pred. J. P. Norberg.

Vid föredragning av *kongomissionens* angelägenheter beslöt styrelsen att icke deltaga i den förut planerade missionsutställningen i Genht i Belgien, enär de amerikanska och engelska kongomissionerna hade avböjt en liknande inbjudan.

Missionär C. J. Lindströms ansökan om *avsked* ur kongomissionens tjänst på grund av hälsoskäl och äktenskaps ingående i hemlandet beviljades. Styrelsen uttalade ett tack för det goda arbete, som Lindström utfört under sina tre perioder i Kongo, men kände på samma gång en saknad över, att han icke kunnat fortsätta därmed.

Likaledes meddelades, att missionär *L. O. Severin* lämnat kongomissionen för att ingå äktenskap och stanna i hemlandet, där han nu antagit predikantplats.

Från vår yttre mission.

Missionär Emil Ekström. †

Vi meddelade redan i förra numret, att missionär *Emil Ekström* avled vid Nganda missionsstation i Kongo den 30 december 1912. Om de närmare omständigheterna vid hans sista sjukdom och död skriver doktor Palmær följande:

Nganda, Congo Belge, d. 30 dec. 1912.

Mycken frid!

Åter har döden gästat oss härute. Broder Ekström på Nganda dog i dag kl. 10,15 f. m. efter 14 dagars sjukdom. Dödsorsaken var allmän bukhinneinflammation.

Emil Ekström.

En längre tid hade broder Ekström klagat över att hans mage varit litet i olag. För omkring två veckor sedan kände han sig litet mera illamående några dagar och led av diarré. Den 16 dennes måste han intaga sängen, den 17:de fick han ett anfall av svåra magplågor och på eftermiddagen samma dag häftig frossa. Kamraterna

trodde, att ett fall av blindtarmsinflammation förelåg, och behandlade honom i enlighet därmed. Den 19:de sändes bud efter mig, och den 21 kom jag hit. Broder Ekström var då mycket medtagen. Flera symptom och sjukdomstecken talade för blindtarmsinflammation, feberkurvan liknade en tyfoid, och blodet visade närvaro av subtertian malaria. Som en operation med största sannolikhet skulle lett till döden på operationsbordet, behandlades patienten medicinskt. Symptomen på blindtarmsinflammation upphörde också den 23:dje, men tillståndet i övrigt försämrades med varje dag. På natten, som följde, tog han farväl av sin unga maka. De återstående dagarna var hans tanke oklar. I går på morgonen kände han en häftig smärta i högra sidan av bröstet, och på kvällen började buken svälla. Dödsarbetet började vid 3-tiden i dag på morgonen, och döden inträdde kl. 10,15 f. m.

Sjukdomens diagnos: Perniciös subtertian malariafeber med blindtarmsinflammation och allmän bukhinneinflammation med tarmförlamning.

Stilla och tålig var han under sjukdomen. Lugnt och tillitsfullt, som han sett framtiden an i livet, blickade han döden till mötes utan fruktan. Så länge hans tanke var klar, upptogs den mest av missionsarbetet, som var honom så kärt, och även under yrseln var han i full fart med sina kära svarta. Det enda, som gav hans själ smärta, var tanken på henne, som han måste lämna efter blott fem månaders äktenskap. Med barnaren tillit lämnade han dock allt i Guds hand.

Vi sörja honom. Han var i flera avseenden vår bäste. Med nit och trohet arbetade han, en församlingsvårdare som få. I vården av hans kära svarta var allt viktigt, obetydliga småsaker funnos ej. Med allvar fostrade han dem, som anförtrotts honom, med kraft och värme förkunnade han Kristi evangelium, med glädje offrade han sig på missionens altare. Skolan var honom kär, och på den nedlade han mycket arbete. De sjuka lågo honom ock på hjärtat.

De svarta stodo gråtande vid hans bår, många kände uppriktig saknad.

Att fru Ekström känner saknaden störst, behöver ej sägas. Må hon få nåd att bära den tunga sorgen, utan att den bryter hennes krafter!

Så vilar åter en på Nganda kyrkogård, den tolvte av de våra, som nedmyllats där.

I hast broderligen
G. Palmær.

* * *

Frans Emil Ekström föddes den 1 april 1874 i Lerbäck, Örebro län. I sin ungdom ägnade han sig åt målareyrket. Sedan han kommit till tro på Gud, uppstod och mognade hos honom alltmera en önskan att få utgå till Kongo som missionär. Han sökte och vann inträde vid Svenska Missionsförbundets Missionsskola, vilken han genomgick åren 1895—1899. För vidare utbildning har han sedermera under vilotider i hemlandet dels studerat metodik och pedagogik under läsåret 1903—1904 vid Linköpings Folkskollärareseminarium, dels vistats i Schweiz två månader år 1904 för studium av franska språket och år 1909 fyra månader i Frankrike för samma ändamål. I början av år 1911 deltog han i en kurs i Leopoldville i Kongo för behandling av sovsjukan, åt vilket arbete han sedermera ägnade en del av sin tid.

Ekström avskildes till missionär vid Missionsförbundets årsmöte år 1909 och utreste till Kongo den 2 augusti samma år. Han återkom till Sverige den 26 oktober 1902; utreste för andra gången den 18 augusti 1904 och återkom den 24 juni 1908. Tredje och sista gången utreste han den 2 maj 1910. Han har under hela sin vistelse i Kongo med undantag av det första året haft sitt arbete vid Nganda missionsstation, vid vilken plats han var fäst på ett särskilt sätt

och för vars utveckling han ständigt nitälskade. Där nedlade han sin arbetskraft, och där har hans stoft fått sin viloplats intill uppståndelsens morgon.

Ekström var gift två gånger. Hans första hustru var Anima Cornelia Martinsson, med vilken han ingick äktenskap den 13 juni 1904. Hon dog vid Nganda den 27 februari 1905. I detta äktenskap föddes ett barn, Monika Cornelia, som dog efter fem månader. — För andra gången ingick han äktenskap den 28 juli 1912 med missionär Selma Lundgren.

* * *

Emil Ekström var *missionär* från början till slut, en helgjuten missionär. Hela hans livs kraft, hans yttre och inre kraft, hans tankar och planer, allt gick ut på missionen och dess angelägenheter. Ju mer han kom in i arbetet, desto mer gick han upp i detsamma, desto mer offrade han sig för detsamma. Hans nit och uthållighet voro beundransvärda. Hans starkaste sida torde ha varit församlingsvården, men även inom skol- och byverksamheten har han nedlagt ett synnerligen värdefullt arbete.

Missionär Börrisson, kongokonferensens ordförande, säger om Ekström i ett brev till expeditionen följande ord, i vilka vi av hjärtat instämma och i vilka vi veta, att alla våra kongomissionärer instämma:

»Nu har broder Ekström gått på högre kallelse. Vad han varit och de förhoppningar, vi satt på honom för vår missions utveckling, kan jag ej uttala. Han har från början av sin ankomst till Kongo med en arbetsförmåga och ett nit som få med själen i sin hand under sin korta arbetstid gjort en stor evangeli förkunnares verk. Hans minne skall sent blekna bland Bwende-folkets stammar.»

Machenghsien den 9 nov. 1912.

Kära missionsvänner!

Nåd och frid!

Åter har jag den glädjen att få skriva till Eder från Macheng. Det kändes så underligt, då vi i slutet av januari fingo lämna vår station jämte de troende där, skolbarnen och vårt lilla hem bakom oss och icke veta, när eller under vilka förhållanden vi skulle få komma åter. Sedan dess ha vi varit dels i Hankow, Wuchang och på Kuling och dels i Hwangchow. Den 16 oktober anlände jag åter lyckligt hit till Macheng. Det är med vår generalkonsuls medgivande, jag nu är här. Min hustru och vårt barn äro kvar i Hwangchow. Var det med saknad, vi lämnade Macheng, så var det så mycket mer glädjande att få komma åter och att få se de bekanta ansiktena såväl bland troende som utomstående. Och jag förstod, att glädjen var ömsesidig.

Sedan jag kommit mig litet i ordning, reste jag till vår utstation i Sungpu. Detta besök var rikt på glädje och uppmuntran. Vår infödde medarbetare Ying utför ett gott arbete där. Han predikar och samtalar, undervisar och förmanar, uppmuntrar och — det bästa av allt — beder. Frukterna visa sig ock såväl hos församlingsmedlemmarne som hos dopkandidater och utomstående. Då jag förhörde dopkandidaterna, blev jag förvånad över det stora mått av kristendomskunskap, de hade, och glad över att den syntes vara levande för deras hjärtan.

Söndagen den 3 dennes var en högtidsdag på vår utstation i Sungpu. Vid gudstjänsten upptogos några i dopskolan, och strax därefter sam-

lades vi till dopförrättning. De som förra året upptogos i dopskolan, fyra män och en kvinna, blevo nu döpta. Kvinnan är hustru till missionseleven Hu Teh-sin, som studerar vid vårt seminarium i Kingchowfu. Deras äktenskap var barnlöst, men så gav Gud dem en gosse, och honom kallade de Samuel. Omedelbart efter det modern blivit döpt, bar hon sin Samuel till dopet. Och samtidigt kom änkemannen medhjälparen Ying med sina små rara tvillinggossar Jakob och Johan. En av männen, som döptes, och vars hustru strax förut upptagits i dopskolan, bar ock sitt barn till dopet. Det var rörande att se dessa föräldrar med sina barn, särskilt att se Ying stå där med sina moderlösa små tvillingar, en på var arm. Det var en högtidligt gripande stund, och en allvarlig stämning var rådande bland de församlade. Må nu den gode herden, som gav sitt liv för fåren, bevara dessa nydöpta till evinnerligt liv, de små såväl som de stora! — Efter dopförrättningen samlades vi till nattvardsfirande.

Frambärandet av Jakob, Johan och Samuel till dopet har sin lilla förhistoria. Då handlanden, numera medhjälparen Ying skulle komma till vår missionsskola för att studera, fick han uppbära försmädelse av sitt byfolk för att han ej hade någon son. — Han hade då en flicka. — Så hände sig vid ett möte, att någon anförde berättelsen om Hanna, Samuels moder. (1 Sam. 1.) Ying tänkte då: »Så skall jag göra: jag skall, liksom Hanna gjorde, bedja Gud om en son, och får jag bönhörelse, skall gossen heta Samuel.» Ying bad nu om en son, men Gud, som är rik över alla dem, som åkalla honom, gav honom två söner på en gång. Men nu var det Ying, som kom i bryderi med avseende på namn. Han vistades nu vid missionsseminariet och skrev hem till sin hustru och sade, att hon fick kalla den förstfödde antingen Samuel d. ä. eller Jakob och den sistfödde antingen Samuel d. y. eller Johan. Därhemma föredrogo de att kalla dem Jakob och Johan. Ying skrev nu till sin vän Hu Teh-sin och talade om den glada nyheten samt uppmanade Hu Teh-sin, som oaktat flera års äktenskap ej hade något barn, att i likhet med Hanna bedja. Hu Teh-sin och hans hustru bådo nu Gud om ett barn. Gud hörde deras bön och gav dem en gosse, som de kallade Samuel.

Vid återresan från Sungpu nödgades jag gå till fots från Sungpu till Chongkuani. På Sungpu bärarstation fanns ej en enda bärstol ledig. De voro alla upptagna förnämligast av militärer, som rest ett stycke utåt landet för att närvara vid en teater samt spela, d. v. s. spela om pengar. Uselt var det under manschurernas välde i fråga om teater och spel, men nu är det än värre. Så smutsiga stycken, som nu spelas på teatrarna här, voro förbjudna under manschuregeringens tid. Så här kan det ej få hålla på länge. Officerarne på platsen här äro unga män på några och tjugu år. Majoren och kaptenen i Macheng stad, båda av nämnda ålder, hängiva sig åt spel. Sådant är ju ej något gott exempel för soldaterna. Av stadens äldste såväl här som i Sungpu hörde jag, att affärerna lida förlust ifölid av dessa soldatläger. Soldaterna få sin avlöning i dollarsedlar, som i verkligheten växla i värde mellan 1,080 och 1,100 cash pr styck. Men då soldaterna komma till butikerna, taga de ut 1,200 cash för dem. Det blir alltså en förlust av 100 à 120 cash på varje sådan dollarsedel för affärsmännen. En av de äldste i Sungpu sade mig, att han för denna orsak vänt sig till översten och satt ifråga, att förlusten borde drabba båda parterna, och att kursen därför borde sättas till 1,150. Det gick översten in på. Kort därpå gick det dock tillbaka till det gamla igen. Affärsmännen fingo lida hela förlusten. Ingen vågar förnärma soldaterna. Det är de, som sitta inne med makten. Till och med officerarne måste iakttaga försiktighet inför dem

Sådant är sorgligt, men det oaktat får man ej fälla modet. Soldaterna, fastän de äro många, utgöra ej nationen. Den stora jordbrukande befolkningen samt till ej ringa del hantverkare och affärsmän äro i allmänhet präktigt folk. Även bland trupperna finner man respektabla personer, men helt naturligt inmönstrades en hel del dåligt folk förra året. Då de revolutionära voro i så stort behov av rekryter för att kunna möta fienden, fingo de ej vara för noggranna vid inmönstringen. Tager man det ena med det andra i betraktande och jämför denna kinesiska revolution med den franska revolutionen, förvånar man sig över, att det är så bra, som det nu är. Man kan ej begära, att en så stor nation som Kina skall kunna hinna att i ett nu få ordnade förhållanden inom alla civila och militära ämbetsverk etc. Ett glädjande förhållande är, att de på högsta höjderna under den senaste tiden visat förståelse mot varandra, och, som det synes, äro angelägna att låta sina underlydande jämte folket förstå, att de äro eniga i det väsentliga. Sådant måste verka gott.

Låtom oss fortsätta att bedja för de styrande i Kina samt för den kristna missionen i detta land. »Och låtom oss icke förtröttas att göra det goda; ty vi skola ock i sinom tid skörda, om vi icke tröttna.»

Med en fridens hälsning,

Eder i Herren tillgivne
F. A. Wennborg.

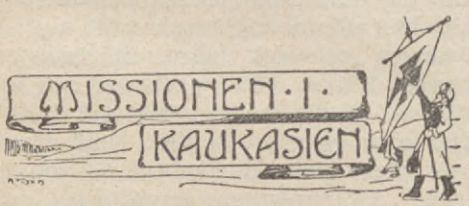

Bibeln på nyarmeniska.

Från missionär *M. A. Ter-Azaturiants*, som nu i över tjugu år arbetat som vår missionär i Kaukasien, ha vi nyligen mottagit en längre privat skrivelse, ur vilken vi göra följande utdrag:

I år fira vi 1500-årsjubileet av uppfinningen av det armeniska alfabetet och 400-årsjubileet av boktryckeriet. Med anledning därav hade jag skrivit ett par artiklar i en armenisk dagtidning här i Tiflis och försökt visa, att det armeniska alfabetet var uppfunnet huvudsakligen för att översätta Guds ord till armeniska, och att bibeln var den första boken på armeniska språket, samt att man fördenskull, för att på ett värdigt sätt fira femtonhundraårsjubileet av den stora upptäckten, även nu borde giva folket samma bok på det nuvarande litterära språket. Jag hade även sagt, att Brittiska och Utländska Bibelsällskapet vore villigt att hjälpa oss häruti.

Dessa artiklar hade gjort ett gott intryck på så väl folket som de styrande i Etschmiadzin. Och när ett par av våra bröder sedan besökte Etschmiadzin, blevo de mycket väl mottagna av de kyrkliga myndigheterna, och man lovade göra, vad man kunde, för att trycka den Heliga Skrift på vårt nuvarande språk. Jag skrev därom till Brittiska Bibelsällskapets ombud i Petersburg, d:r Keen, och bad honom sända manuskriptet till Nya Testamentet till katholikos (metropoliten) i Etschmiadzin så snart som möjligt. Dagen därefter fick jag ett brev från honom ifrån London. Han skrev däri, att Bibelsällskapet undrade, om det ej vore lämpligt att sända en deputation ifrån London till katholikos i Etschmiadzin för att försöka få hans medgivande till att trycka Nya Testamentet i Etschmiadzin. Jag skrev genast till honom om brödernas besök i Etschmiadzin och om de löften de fått där. Efter några veckor fick jag åter ett brev från d:r Keen, då från Petersburg, däri han bl. a. skriver:

»Så fort jag mottog Eder skrivelse, sände jag bibelmanuskriptet till H. H. Metropoliten i Etschmiadzin. Där är nu ingenting mera för oss att göra

än att vänta på Herrens ingripande i hopp och bön, att han må vända hjärtat på det armeniska folkets andliga ledare till att göra hans vilja.»

Så står nu frågan om bibelrevideringen. Gud kan göra vida mer, än vi bedja eller vänta. Hans är arbetet i olika grenar. Han måste föra det igenom.

---

16 Boughton street, Sunderland, den 12 jan. 1913.

Kära vänner!

Eftersom det är »Knut» i morgon och enligt gammal god svensk tradition julen går ut på den dagen, är det ej för snart att skriva litet om de nyligen hållna julfesterna i Seaham Harbour. Under själva juldagarna såg det ut, som skulle det ej vara av nöden att hålla någon fest där, ty det fanns så få skandinaviska sjömän i hamnen för tillfället. Några av de få, som funnos, kommo hit till festen i Sunderland annandagen. I förbigående må nämnas, att medan de med sin kapten sutto i allsköns ro och deltogo i festen, fick den sistnämnde telegram från Seaham, att båten måste »förhalas», d. v. s. flyttas till en annan plats i hamnen. Alltså fingo de fara både från festen och Sunderland och i en hast återvända till Seaham och arbetet, oaktat det var annandag jul. I hast plockade vi fram några julklappspaket, så att var och en fick en liten present, innan de foro.

Under veckans lopp kommo sedan några skandinaviska fartyg till Seaham, vilka hade varit på sjön under juldagarna. På lördagsaftonen anordnade vi därför en liten fest i vårt läsrum därstädes. Festen var utsatt till kl. 7, och vi fingo många gäster, det största antal vi någonsin haft glädjen att mottaga på en gång i Seaham. De sutto packade som »sillar i en tunna», som man brukar säga, men trängseln och värmen syntes ej störa trevnaden, och alla de närvarande sågo glada och belåtna ut hela kvällen. Det är värt att nämnas, att en del av gästerna voro från ett fartyg, som hade nått hamnen först kl. 5 e. m. Min man fick just se, när de höllo på att förtöja det, och ropade till styrmannen, att vi skulle hava fest och att de voro välkomna dit. Dock trodde vi knappast, att de skulle komma, ty ofta, när ett fartyg kommer in, äro sjömännen mycket trötta och lägga sig gärna att sova. Och så var tiden ju kort för dem till att spisa och snygga upp sig för att komma till fest kl. 7. Men de blevo dock färdiga, och de kommo, så många som kunde lämna fartyget, och voro nog så glada att på en stund få det litet jullikt. Vi hade en julgran — en mycket liten en, ty det fanns ej rum för en sådan annat än på ett av borden — men den bidrog dock på sitt sätt att höja julstämningen. Festen började med kaffedrickning, och »kaffet var väl annat än man får ombord», som sjömännen ibland bruka säga vid festerna. De läto sig det väl smaka. Sedan höll min man ett kort hälsningstal, varefter missionär Orest höll en julbetraktelse. Flera julsånger sjöngos med liv och värme, varefter frukt serverades. Tvenne av våra barn ackompagnerade sångerna med orgel- och fiolmusik och spelade dessutom några musikstycken under aftonens lopp. Sedan kom »glanspunkten» i festen — julklappsutdelningen — men innan paketen utdelades, påpekade min man för sjömännen, att gåvorna voro sända direkt från hemlandet för deras räkning: »men inte skall det fattas så, att vännerna i Sverige tro, att sjömän äro så fattiga, att de behöva »nådegåvor», utan med dessa små presenter vilja

missionsvännerna påminna sjömännen, att de ej äro glömda, utan att det finnes många i hemlandet, som tänka på dem och älska dem och bedja Gud för dem hela året om.» Efter talet sjöngos de svenska, norska och danska nationalsångerna, och det var ett verkligt nöje att höra, huru kraftigt och hjärtligt dessa representanter för de tre nationerna sjöngo varandras nationalsånger. Man tog det som ett tecken, som bådade gott för framtiden.

Följande fredag fingo vi helt hastigt åter ställa till en liten julfest. När min man kom till Seaham tidigt på eftermiddagen, fann han där ett fartyg, vars besättning ej fått vara med på någon julfest. På julafton fick fartyget gå från Göteborg till Marstrand för att lasta sill och på juldagen därifrån till England. Det hade kommit till Seaham på fredag morgon och skulle gå igen på lördag kväll. När min man fick veta detta, telefonerade han till Orests och bad dem giva bud till mig att komma så fort som möjligt till Seaham. Själv gick han sedan och köpte, vad som behövdes till festen. När broder Orest fick telefonbudet, cyklade han i hast till vårt hem och meddelade detsamma. Det var då ungefär tre kvarts timme, tills tåget skulle gå, med vilket jag skulle fara till Seaham. Det gällde att göra sig fort i ordning och att plocka ihop en hel del strumpor, muddar m. m., som måste föras med. Med broder Orests vänliga hjälp blev allt sorterat och inpackat i tid, och jag och min dotter kommo till Seaham ungefär kl. halv 7. Våra gäster anlände strax efter kl. 7, fjorton till antalet. Förloppet av festen var ungefär detsamma som vid den föregående, och sjömännen visade sig glada och tacksamma för den trevnad, som bereddes dem. De flesta av dem syntes sätta värde på att bliva bjudna till ett nätt dukat kaffebord. Vid denna fest var det särskilt en äldre sjöman, som vid sitt inträde uttalade sin tillfredsställelse däröver.

Sedan fru Orest skrev om den sedvanliga festen, som hölls på annandagen (i n:r 3 av vår tidning), har det varit några mindre fester här i Sunderland för sådana sjömän, som ej varit i tillfälle att förut vara med om någon julfest. Den första av dessa hölls på nyårsdagen.

Till slut beder jag att framföra vårt hjärtliga tack för alla de gåvor både in natura och i penningar, som kommit oss till del för sjömännens räkning. Av dessa senare gåvor hava vi fått genom postanvisning 20 kronor, som vi ej kunna på annat sätt erkänna, då vi ej veta, vem avsändaren är. Ett hjärtligt tack emellertid för den kärkomna gåvan.

Hjärtliga hälsningar från min man och mig till alla missionsvänner. »Låtom oss icke förtröttas att göra det goda, ty vi skola ock i sinom tid skörda, om vi icke tröttna.» Gal. 6: 9.

Vännen
Harriet Engvall.

Från utresande missionärer.

Kienli den 7 dec. 1912.

Kära missionsvänner!

Frid!

»*Han förde dem till den hamn, dit de ville.*»

I de orden kunna vi instämma, ty vår långa resa är nu fullbordad, i det att även vi Kienli-bor sedan några dagar lyckligt framkommit till vår bestämmelseort. I rikt mått ha vi fått erfara, att det var *han*, Herren, som förde oss fram. Ty inga svårigheter av något slag mötte oss hela den långa vägen. Järnvägsresan genom Nord-Ryssland, som låg höljt i snö, över Sibiriens ändlösa stepper och Mandschu-

Tåg på sibiriska järnvägen.

riets välodlade slätter gick fort, men resan uppför Yangtsi-floden tog längre tid än vi beräknat. Dels fingo vi vänta på lämpliga ångbåtslägenheter, dels ville vi gärna glädja kamraterna vid de av våra stationer, som lågo i vår väg, med ett besök. Det var ömsesidig glädje. Huru fröjda icke hälsningar från hemlandet missionären, som i flera år varit borta från dess ljuva strand! Han vill höra om släkt och vänner, om hembygden och icke minst om den andliga verksamheten, om de missionsvänner, som bedjande och offrande stå bakom honom. Den nykomne för ock med sig friska fläktar hemifrån, fläktar, som uppfriska modet hos en kanske till både kropp och själ trött arbetare. Han, den återkomne missionären, har ju fått stärka sig i moderförsamlingens varma sköte. Men även vi gladdes vid återseendet av kära kamrater, våra troende kineser och infödda medarbetare, vilka under de månader missionärerna voro borta, då kulor och granater veno t. ex. över Wuchang, regelbundet samlades till gudstjänst.

Det var Hwangchow, Wuchang, Shasi och Kingchow, vi besökte. Överallt var arbetet i full gång. På varje plats höllos talrikt besökta välkomstmöten, vid vilka vi framförde hälsningar hemifrån. Och under det de alla reste sig upp, bådo de oss hälsa missionsvännerna så varmt tillbaka. Mottagen deras hälsningar! De ord, vi gång på gång hörde dem säga, voro dessa: »Skörden är mycken, men arbetarna äro få.» Tänken på de orden!

En ny, härlig tid har brutit in för Kina. De yttre förändringarna, om man undantager, att flätorna och de runda hättorna med sin röda tofs till större delen äro borta, och att i de större städerna ej så få män lagt sig till med utländsk klädedräkt, äro väl ej ännu så i ögonen fallande. Men väldiga krafter äro i verksamhet. Och kinesen är full av höga ideal, vilka han till sitt folks gagn vill förverkliga.

Järnvägsstation i Sibirien.

Laglöshet och oordning, en oundviklig följd av de stora omvälvningar, Kina nu genomgått, börja allt mer ge vika för ordnade, fullt trygga förhållanden. En ny ämbetsmannaklass, ej sniken och rovgirig som den förra, kommer så småningom till styret.

Nu är det gyllene ögonblicket att vinna Kina för Kristus. Kristendomen betraktas ej längre med sådant förakt som förr. Nej, man hör med ett öppet öra. Även de mer burgna klasserna visa intresse för den kristna läran. Avgudatemplen företräda på många platser en bedrövlig anblick. De stora, rikt förgylda gudarna ligga där i gruset med förgyllningen avskrapad. Templen stå öde eller ha blott yttermurarna kvar. I ett hörn ligger en ensam tempelklocka, det enda, som återstår av den forna prakten. Andra tempel användas till skollokaler m. m. En ny tid har förvisso brutit in. Vad vi behöva, är en stor skara väl utbildade, av helig Ande och glödande nitälskan fyllda vittnen, som gå ut till hög och låg med evangelii glada budskap. Och det är därför en outsägligt stor sak, att våra skolor i Hwangchow och Kingchow nu äro i full gång med tillsammans närmare 100 elever.

Segelbåt på Jangtsifloden.

Vi, br. Åhs, min hustru och jag, fingo ett särdeles varmt mottagande, då vi tidigt på tisdagsmorgonen den 3 dec. kommo hit till Kienli. Man hade väntat oss några dagar tidigare. Men på grund av stark storm voro v försenade ett par dagar. Vi komm ju i kinesisk segelbåt från Shasi. N var emellertid glädjen stor. Skolgos sarna jämte åtskilliga andra, som mött oss på vägen utanför staden, skyldrad med sina trägevär, och sedan eskorte rade de oss under sång, »smällares» av brännande och flygande fanor, en svens och två kinesiska, ända in på station gården. Följande dags eftermidda hade församlingen inbjudit stadens fö nämsta män på välkomsfest i vår träd gård. De kommo mangrant och bjö dos på té och sötsaker. Så höllos ta i massa. Det var ett både intressan och gott möte. I gå voro vi bjudna p middag ho en av sta dens rikast män. Ha är mycke vänligt stämd m oss och vil gärna ha umgänge med oss. Måtte He ren få vi na honom Hans nam är Liu.

Vi äro s glada att vara ute i arbetet igen. Me vi tacka ock Gud för den tid, vi fing vara hemma. Till Eder, kära vänne i norr och söder, öster och väster, so vi lärde känna under våra resor, sänd vi alldeles särskilt våra innerligas hälsningar. Gud välsigne Eder all Vi minnas Eder med glädje.

De varmaste hälsningar från br derna Åhs och Franzén och oss bå

Edra i Herren

Judit och *D. R. Wahlquist.*

Kära missionsvänner!

Guds frid!

Broder Westling har berättat om första delen av vår resa till Kongo. Han avsände sitt brev från Dakar, den första plats på afrikanska kusten, där vår båt lade till.

Dakar är ett bekant namn för missionsvännerna, emedan två av våra missionärer, Söderström och Wennerström, blivit begravna där. Båda dogo under hemresan från Kongo. Varken den jord, som sett dem födas, eller den, där de nedlagt sin livskraft, fick gömma deras stoft, utan deras viloläger reddes på en alldeles främmande kust. Men Herren känner platsen, där hans trogna vila.

Gärna hade vi velat besöka kyrkogården i Dakar för att om möjligt söka reda på dessa bröders gravar, men den ligger långt från staden, och vår båt låg i hamn endast några timmar, så att vi hunno det ej.

Vid Dakar lämnade en del passagerare båten, varför det sedan blev bättre rum ombord. Förut var varje plats upptagen.

Den 27 november inträffade belgiske konungens namnsdag, då vår båt ståtade i full flaggskrud hela dagen. Morgonen därpå överraskades vi av att finna flaggan på halv stång. Genom den trådlösa telegrafen hade underrättelse kommit om konungens moders död.

Vid ankomsten till Grand Bassam fingo vi veta, att gula febern rasade i Dakar. De flesta av passagerarne hade varit i land utan att ana någon fara, och myndigheterna hade ej gjort något för att hindra oss från att gå i land. Nu troddes allmänt, att vi skulle få ligga i karantän vid ankomsten till Boma. Denna utsikt var allt annat än behaglig, särskilt nu under den starka hettan. Dagen före vår ankomst till Boma var det 37 gr. (C.) varmt i skuggan uppe på däck. Nere i hytterna var det ännu varmare. Allt gick dock bra, intet sjukdomsfall inträffade ombord, och framkomna till Boma fingo vi obehindrat gå i land.

Den 6 december lämnade vi Boma på förmiddagen och styrde vidare uppför Kongofloden. Strömmen emot var ganska stark, och vid passerandet av en skarp krökning strax nedanför Matadi såg det några ögonblick ut, som om vår båt skulle kastas mot den klippiga stranden. Allt avlopp dock lyckligt, och några ögonblick senare fingo vi syn på Londe stations flagga, som med sina blågula färger hälsade oss välkomna. Broder Lembke mötte oss vid båten, och en stund senare voro vi vid Londe, där systrarna Hulda Samuelsson och Ester Lager samt en hel del svarta hälsade oss välkomna. Hur glada voro vi ej, att vi voro framme, och ur djupet av våra hjärtan tackade vi Gud, som så underbart hjälpt oss.

Söndagen den 7 dec. var det storsöndag på Londe. Då vi på förmiddagen kommo till den lilla kyrkan, var den i det närmaste fullsatt av en andäktig, svart skara. Flera kommo efter hand, och snart var varje plats upptagen. Lembke, Westling och Arvid Larsson talade på kikongo, och även vi »nya» måste säga något, tolkade av Lembke. Flera av de svarta talade, gåvo hälsningar och minnesord och bådo. Och sjöngo, det gjorde de med kläm. Visserligen sjöng en och annan mer än lovligt falskt, men det var ande och liv i sång och bön, och det är huvudsaken.

Efter predikan upptogs kollekt. Sju avfällingar, fem män och två kvinnor, återupptogos i församlingsgemenskap. Sist firades H. H. Nattvard. Det var ett av de mest välsignade möten, jag varit med om. Mitt öga tårades av glädje, då jag såg och hörde allt detta och tänkte på, att alla dessa svarta eller deras fäder fordom varit hedningar. Jag tycker, att man behöver ej se och höra mer för att övertygas om evangelii segerkraft.

Westlings skola stanna här. Vi andra

hålla på att ordna våra saker för resan till våra stationer uppe i landet.

Westlings, Lembke, Hulda Samuelsson och Ester Lager förena sig med mig i de hjärtligaste hälsningar till missionsvännerna.

Edert sändebud till hedningarne
Sam. Hede.

När och fjärran.

Reseomkostnaderna till Kina.

Då vår missionärsgrupp, som i oktober månad avreste via Petersburg över Sibirien till Kina, skulle lämna Stockholm, hade vi efter samråd med dem och flera andra beställt biljetter med det snälltåg, som för direkta vagnar från Petersburg till Irkutsk, för att därigenom undvika de besvärliga och även kostsamma ombytena under den längre resan. Ungefär samtidigt avreste flera andra missionärer tillhörande Svenska Missionen i Kina och Skandinaviska Alliansmissionen. Dessa foro med det s. k. posttåget, som gör uppehåll på varje station och tager 2 à 3 dagars längre tid.

På grund härav blevo vi och våra missionärer utsatta för klander. En och annan begagnade tillfället — säkerligen mera av oförstånd än elakhet — för att agitera emot vår mission, framhållande vårt »slöseri». Sedermera har ock Sv. Missionens i Kina missionär H. Tjäder i Sv. Morgonbladet lämnat en skildring av resan. Av denna beskrivning synes framgå, att han och hans sällskap varit fullt belåtna med sin resa på det s. k. posttåget. Av privata meddelanden från andra, som farit med samma tåg, synes emellertid framgå, att belåtenheten är långt ifrån allmän. Ett sällskap hade under färden haft icke mindre än 13 tågombyten och ett annat sällskap 8. Ombytena skedde ofta mitt i natten. Vid den allmänna rusningen från det ena tåget till det andra fick man nöja sig med den plats, som man kunde tränga sig till, ty man kunde icke få beställa platser på förhand, såsom då man reser med snälltåg. Tvenne svenskar meddela, att de måste nöja sig med platser i kupéer, där medpassagerarne rökte och pratade natt som dag.

Vid de ofta påkommande tågombytena måste man anlita bärares hjälp och betala dem, vad de hugga till, när man annars för språkets skull står hjälplös.

På snälltåget kan man också medföra mycket mera handbagage i kupéerna än på posttåget. Man slipper då att »smörja» vare sig konduktörer eller stationskarlar för att betala en lägre avgift, än den taxan föreskriver, ett förfaringssätt, som är absolut förkastligt och klandervärt. Det är icke tillrådligt för en missionär att i dylika fall »ta seden, dit man kommer.»

När nu resorna äro gjorda och missionärerna gjort upp sina omkostnadsräkningar, finner man, att den verkliga skillnaden i totalomkostnaderna är ganska oväsentlig. Och likväl kan man genom att använda snälltåget inbespara 3 à 4 dagar på en resa mellan Stockholm och Shanghai via Sibirien.

Nya böcker.

L. Norblads Bokhandel, Uppsala, i distribution, häftena n:o 36 och 37 av skriftserien Från Svenska Kyrkans missionsfält.

Det förstnämnda häftet bär titeln **Ett rop från Johannesburg** av Ida Granquist, pris 25 öre, och det andra **Zenanamissionen** av Amy Lagerquist, pris 25 öre.

Båda innehålla verkligt intressanta skildringar från Svenska Kyrkans missionsfält i Indien och Sydafrika. De giva en god inblick i det arbete, som missionärerna ha att utföra.